

بازار طلا تنظیم شد

محمد کشتی آرای، نایب رئیس سابق اتحادیه طلا و جواهر تهران؛ هفته گذشته بازار با ثبات بود و تقاضا تا حدودی کاهش پیدا کرده که منجر به تنظیم بازار شد؛ به نوعی می توان گفت با دستورالعمل های جدید بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی درخصوص ثبت معاملات طلا، سکه و ارز، دست افراد سوداگر از بازار کوتاه مانده است.

حذف واسطه گران در بخش ارزی

محمدرضا قرزین، رئیس کل بانک مرکزی؛ بخش عمده ای از تأمین ارز از طریق صادرکنندگان اعم از پتروشیمی، فولادی ها و... تأمین شده است و برای کوتاه تر شدن زمان تأمین ارز از این به بعد بانک مرکزی با حذف واسطه ها، ارز را به طور مستقیم از صادرکننده ها خریداری می کند و با نرخ مشخص به واردکننده ها می فروشد.

افزایش تجارت ایران و عربستان

احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی؛ توسعه روابط اقتصادی و تعاملات ایران و عربستان، یک ارتباط برد-برد است که منافع آن علاوه بر دو کشور، به همه کشورهای منطقه هم خواهد رسید. توافق که میان دو کشور شکل گرفته فرصت های تجارت و سرمایه گذاری را افزایش خواهد داد.

«جام جم» راهکارهای دولت برای مهار تورم و رشد تولید را بررسی می کند

۱۰ گام مقابله با مشکلات ساختاری اقتصاد

چندی پیش تیم اقتصادی دولت از تهیه بسته ۱۰ بندی در دولت برای مهار تورم و رشد تولید خبر داد. به نظر می رسد مواردی مانند نرخ بهره دستوری، حجم بالای تسهیلات تکلیفی نسبت به میزان کفایت سرمایه بانک ها نزد بانک مرکزی، دور شدن بانک ها از اصول بنگاهداری رقابتی و کسری ۳۰۰ هزار میلیارد تومانی در تراز عملیاتی بودجه ۱۴۰۱ و افزایش سقف مصارف بودجه ۱۴۰۱ از سوی مجلس، باعث شد نظام بانکی نتواند یکی از عوامل اصلی تورم یعنی پایه پولی را کنترل کند؛ در حالی که پیشتر تلاش کرده بود مصارف بودجه را با کنترل برخی هزینه ها از جمله در بخش حقوق و دستمزد، مدیریت کند. کارشناسان براین باورند اقتصاد ایران در شرایطی می تواند در مسیر بهبود قرار بگیرد که همه دستگاه ها از جمله قوای مقننه و قضائیه کنار دولت قرار بگیرند.

مصارف بودجه به صندوق ها اختصاص یافته که باید مورد اصلاح قرار گیرد. بودجه ۱۴۰۲ برنامه چندانی برای مقابله با کسری منابع صندوق ها ندارد؛ در حالی که حل این موضوع نیازمند کارآمدسازی حاکمیت شرکتي در صندوق ها، منع انتصابات دولتي در آنها، پرهیز از تعیین نرخ های دستوری برای حوزه اقتصادی صندوق هاست. در همین حال، دست برداشتن از پایین نگه داشتن بهای بنگاه های آماده واگذاری به صندوق ها در عوض پرداخت دیون دولت که توسط سازمان خصوصی به یک رویه تبدیل شده است، می تواند جایگاه مالی صندوق ها را تقویت کند. گرچه این موارد ۱۰۰ درصد صندوق ها را خوداکنای نمی کند اما تاحدی فشار تأمین منابع آنها را از روی دولت برمی دارد؛ موضوعی که به تقویت توان تولید در بنگاه های وابسته به صندوق های بازنشستگی هم می انجامد.

معضل ورشکستگی شرکت های شبه دولتی در مجموع آنچه که نظام اقتصادی را از هزینه های سرسام آور خارج می کند، احترام به حاکمیت شرکتي و دخالت نکردن دولت و سایر قوا در تصمیمات مجامع

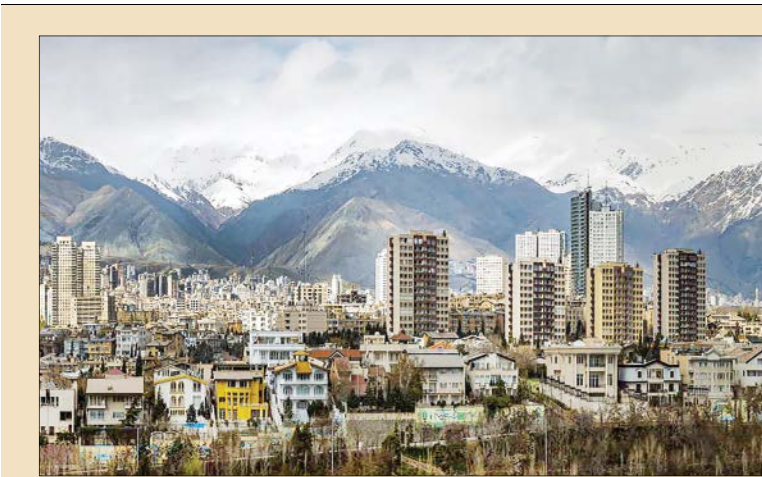
شرکت های شبه دولتی است. تعیین نرخ های دستوری برای خدمات این شرکت ها، زمینه ورشکستگی آنها را فراهم کرده است. این در شرایطی است که دولت سهم مالیات شرکت های تحت امر خود را پیوسته کاهش داده و از ۱۲ درصد در سال ۱۳۸۹ به ۴ درصد در سال ۱۴۰۲ رسانده است؛ سیاستی که صرفا با هدف جلوگیری از ورشکستگی کامل آنها اتخاذ شده است. همین وضعیت موجب شده که شمار شرکت های ورشکسته از ۱۴۸ شرکت از سال ۹۹ به ۱۲۴ شرکت کاهش یابد. از طرفی نوع تعریف حقوقی ورشکستگی و پرهیز مدیران از ارائه صورت مالی متناسب با ضرورت های استاندارد های جهانی گزارشگری مالی، موجب شده که زیان های شرکت های مرتبط با فعالیت های اقتصادی دولت ها پوشانده شود؛ تا حدی که نتوان فکری اساسی برای حل ریشه مضللات داشت. ضرورت اعمال استانداردهای جهانی گزارشگری مالی و برکناری مدیران، رتبه بندی مدیران براساس کارنامه آنها و جلوگیری از ایجاد تعارض منافع به وسیله تدوین قانون تعارض منافع، تا حد زیادی از هزینه های شرکت داری دولت و مداخله آن در اقتصاد می کاهد؛ به نحوی که کسری بودجه کاهش می یابد.

تعیین مالیات صحیح مالیات ها در نظام اقتصادی ایران، بدون توجه به توان اقتصادی بنگاه های صنفی و تولید و بخش های حقیقی اقتصاد، دریافت می شود؛ در شرایطی که بخش های مالی کشور به دلیل عدم توسعه این نظام، از مزیت فرار مالیاتی برخوردار است. نظام مالیاتی کشور، به گونه ای است که اجازه شفافیت در خوداظهاری را از بنگاه های تولیدی می گیرد و در ضمن فرصت اصلاح نظام مالیاتی را بر پایه مجموع درآمدهای افراد و مالیات بر فعالیت های سودگرای که به تاگی هم صاحب قانون شده را می گیرد. در نتیجه، سوداگری از طریق توسعه اقتصاد غیررسمی، بر دوش نظام اقتصادی کشور قرار می گیرد. این در شرایطی است که اقتصاد ایران نیاز به تعریف پایه های مالیاتی، مالیات بر مجموع درآمد و تعریف جدید از سوداگری دارد. قانون مالیات بر سوداگری به اندازه کافی بازدارنده نیست. نمایندگان مجلس می گویند که این قانون ۹۹ درصد جامعه را در بر نمی گیرد و یک تا ۲ درصد جامعه را سوداگر می داند.

بی توجهی دولت ها به بازار سرمایه مورد دیگری که به افزایش درآمدهای دولت می انجامد ظرفیت حضور بنگاه های شبه دولتی در بورس و واگذاری آنها از همین طریق است؛ البته دولت از این ظرفیت برای کاهش شرکت های دولتی استفاده کرده است اما کافی نیست و همچنان محل بحث است؛ به ویژه که عرضه اولیه این بنگاه ها در بورس بسیار محدود شده است. سال ۱۳۹۹ به منظور حمایت

دولت از بورس مصوبه ای مبنی بر عرضه ۲۵ درصد سهام شرکت های دولتی در بورس وضع شد اما در عمل حمایتی صورت نگرفت. دولت ها به جای عمل به قانونی که خود وضع کرده اند، شروع به ادغام شرکت های ورشکسته در شرکت های توانمندتر کردند تا در نتیجه مجموع شرکت ها و تعداد شرکت های ورشکسته را کاهش دهند؛ امری که عددسازی است و به توانمندسازی اقتصاد از طریق مشارکت بخش خصوصی، افزایش درآمدهای دولت از طریق واگذاری در بورس و مشارکت مردم در بازار سرمایه کمی نمی کند. نباید فراموش کرد که گام اول در مولدسازی دارایی ها اصلاح حاکمیت شرکتي و استفاده از بازار سرمایه در این جهت است؛ در غیر این صورت، همچنان شاهد واگذاری های سوری و دست به دست شدن شرکت های شبه دولتی و وابستگی آنها به بودجه خواهیم بود. در همین حال تعداد بالایی از این شرکت ها، در بخش انرژی حضور دارند که تعیین نرخ های دستوری برای محصولات آنها به تغییر رویه نظام انرژی انجامیده است. نرخ های دولتی در این بخش در شرایطی که دولت ها می خواهند درآمدهای حاصل از فروش انرژی را مدیریت کنند، پاسخگو نیست؛ به طوری که با کاهش سرمایه گذاری در این بخش مواجه هستیم. صاحب نظران در کنار توجه به انرژی های جایگزین و حضور بیشتر دولت در این بخش، توصیه می کنند که دولت زمینه مشارکت بخش خصوصی در انرژی های فسیلی را فراهم کند تا کسری سرمایه گذاری در این بخش به ناترازی منابع و ورشکستگی شبکه فنی تأمین انرژی منجر نشود.

نماینده مجلس می گویند که این قانون ۹۹ درصد جامعه را در بر نمی گیرد و یک تا ۲ درصد جامعه را سوداگر می داند.

مانند وزارتخانه های اقتصاد، رفاه و نیز قوه قضاییه برای مدیریت بهتر وارد عمل شوند. وزارت اقتصاد با طرح های حمایتی مانند تسهیلات بانکی، وزارت رفاه با تعیین حق مسکن و قوه قضاییه به عنوان یک نهاد قیمتی می توانند از تصمیمات وزارت راه و شهرسازی حمایت کنند.

وام های ناکافی وزارت راه و شهرسازی علاوه بر قیمت گذاری، با ارائه وام ودیعه مسکن به دنبال افزایش توان مستاجران برای اجاره واحد مسکونی است. کاهش نرخ سود وام ودیعه مسکن از ۱۸ به ۱۲ درصد می تواند در افزایش تقاضای برای دریافت وام موثر باشد و البته باید اذعان کرد رقم پرداختی این وام طی سال ها ثابت مانده و نیاز است در این خصوص بازنگری شود.

بی توجهی وزارت راه و شهرسازی آنچه حائز اهمیت است ورود نکردن وزارت راه و شهرسازی به عنوان متولی بخش مسکن در این زمینه است. سال گذشته این وزارتخانه برای مدیریت بازار مسکن اعلام کرد که صاحبان خانه اجازه افزایش بیش از ۲۵ درصد قیمت اجاره های مسکن را ندارند، هرچند این طرح به صورت ناقص اجرا شد اما توانست بخشی از بازار مسکن را مدیریت کند. اجرای کامل این طرح زمانی موفق خواهد بود که سایر دستگاه های اجرایی و قضایی نیز از آن حمایت کنند و به عبارت دیگر تصمیمات این وزارتخانه ضمانت اجرایی داشته باشد تا بازار از آن تبعیت کند.

مسکن، موضوعی فراسازمانی ماهیت مسکن در کشور ابعاد چندگانه دارد و علاوه بر وزارت راه و شهرسازی، نیاز است سایر دستگاه ها

یادداشت

مجید عشقی | رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار

نگاه بلندمدت به بورس

این روزها بورس دوباره سر زان ها افتاده اما بازار سرمایه ایران نوسانی را تجربه کرده که شاید در هر بازاری اتفاق بیفتد. از اول اسفند تا ۱۵ اردیبهشت ۶۵ درصد شاخص کل و ۸۵ درصد شاخص هم وزن رشد داشته است. فراز و فرود جزو ذات بازار به حساب می آید یکی از دلایلی که موجب افت سنگین بازار در روز دوشنبه هفته گذشته شد، به بحث دامنه نوسان بازمی گردد. طی سال های اخیر سهامی نداشتیم که دامنه نوسان آن ۷ باشد، نهایت سقف نوسان سهم ها ۵ بود. شاید اکنون اگر دامنه نوسان سهم ها همچنان در محدوده ۵ یا کمتر از آن بود تا یک ماه برخی نمادها همچنان در صف فروش باقی می ماندند اما با افزایش دامنه نوسان هیجانات بازار با سرعت بیشتری طی دو روز تخلیه شد. شایعاتی مطرح شد و برخی بر آن دامن زدند که این مسائل را پیگیری حقوقی خواهیم کرد. نگاه معامله گران اغلب کوتاه مدت است. با توجه به حجم معامله گران آنها را نمی توان کنترل کرد، در برخی مواقع پرتفوها به نوعی هستند که نمادها را تحت تأثیر قرار می دهند که نمی توان توقع داشت همیشه رو به بالا خرید کنند. همین باعث شد تا عرضه ها در دو روز گذشته افزایش یابد. اکنون شرایط بنیادی شرکت های بورسی، نهاد های مالی، منابع مالی بازارگردان ها قابل مقایسه با سال ۹۰ نیست، ۷۰٪ بازار در سال ۹۹ حدود ۲۰ بود. آبان سال گذشته طرح سهام یار را برای دارایی های زیر ۱۰۰ میلیون تومان به طور موقت اجرا کردیم تا سهامداران به یک اطمینان برسند، نمی توانیم بازار را همیشه از نوسانات مصون بداریم. به همین دلیل ابزار و صندوق هایی همچون تضمین اصل سرمایه قرار دادیم تا افراد براساس میزان ریسک پذیری در آنها سرمایه گذاری کنند. کسی که تصمیم بر سرمایه گذاری در بازار سرمایه دارد باید برخی مولفه ها را در نظر بگیرد، زیرا اکنون بازار و صنایع که در آن درج می شوند پیچیدگی های متعددی گاه مواجه هستند اما در میان مدت و بلندمدت با توجه به فرآیند دوسویه شدن جریان معاملات در بازار سرمایه، شرایط این بازار بهتر خواهد شد.

میز خبر

کانال ها و سایت ها

عامل گرانفروشی بلیت هواپیما

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری در نامه ای به سازمان تعزیرات حکومتی کانال ها و سایت های فروش را عامل گرانفروشی معرفی کرد و خواستار برخورد با آنها شد. در نامه محمد محمدی بخش آمده است: طبق بررسی ها، عمده تخلفات صورت گرفته بر اثر سوء رفتار کانال ها و سایت های فروش به صورت مجازی است که معرفی چند نمونه از این سایت های متخلف به مرجع قانونی رسیدگی به تخلفات، مانع از ادامه تخلفات بی شمار این سایت ها نشد و هر کدام از سایت ها به محض انسداد، با دامنه جدید (Domain) و در مدت زمانی بسیار کوتاه فعالیت خود را ادامه دادند. برخورد های سازمان هواپیمایی کشوری با متخلفان در چارچوب شرح وظایف و اختیارات آن بیشتر معطوف به جنبه های مداخله انگیز ایمنی پروازهاست و برخورد های تعزیراتی مشتمل بر موارد مربوط به رعایت نکردن مقررات نرخي در حوزه اختیار عمل آن مرجع است. بنابراین از سازمان تعزیرات حکومتی درخواست می شود با توجه به آیین نامه اجرایی قانون حمایت از حقوق مصرف کنندگان، بازرسی های لازم توسط سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان انجام شود. همچنین لزوم انجام گشت های مشترک و حمایت سازمان هواپیمایی کشوری از رعایت قوانین در حوزه فروش بلیت هواپیما، از موضوعات مورد تأکید در این نامه است.